

Minnisstarf

Fyrirlestur í Sálfræði

Hvað er minni?

- Mikilvægi í daglegu lífi
- Undirstaða alls náms
- Hvað gerist ef minnið hverfur?

Nokkrir eiginleikar minnis

Kennsl og upprifjun

Í aðalatriðum eru tvær aðferðir til að muna og mæla minni. Það er auðveldara að bera **kennsl** á áður munuð atriði, heldur en að **rifja upp**.

Í kennslum höfum við alla möguleika fyrir okkur og þurfum aðeins að velja þann rétta úr. Í upprifjum þurfum við hins vegar að endurgera minninguna frá grunni.

Hve mörg geta lýst bílnum sínum svo aðrir þekki hann úr? Flestöll berum við þó auðveldlega kennsl á hann.

Tvær tegundir minnis

Við vitum um margt sem við munum og annað sem við gætum aldrei rifjað upp. Minni er því oft **meðvitað**, þ.e. við rifjum upp eða berum kennsl á minnisatriðin.

Ómeðvitað (*implicit*) minni felst í atriðum sem ég sannarlega man en veit ekki af.

Ef fyrra nám auðveldar mér seinni verkefni, hlýt ég að muna eitthvað jafnvel þó svo að ég geti á engan hátt gert grein fyrir minnisatriðunum.

Ómeðvitað minni

Endurnám er að jafnaði auðveldara en þegar efnið er lært í fyrsta skipti. Þetta bendir til þess að einhver stoð er í fyrra námi, jafnvel þó svo að það virðist gleymt.

Ég hef einu sinni lært þýsku en hef hana ekki á valdi mínu og get t.d. ekki beygt algengar þýskar sagnir. Ef þetta fyrra nám verður til þess að ég á tiltölulega auðvelt með að ná valdi á tungumálinu, m.a. sögnunum, er það vísbending um að eitthvað hafi verið munar, þó svo að ég hafi engan vitnisburð annan um minningarnar.

Orðhlutaaðferð

Orðalisti sem er lesinn en ekki lagður á minnið.

Kosning	Atlaga	Verðbólga	...
---------	--------	-----------	-----

Gengið úr skugga um að þátttakendur muni ekkert af listanum.

Geymd athuguð með því að láta botna algengar byrjanir orða.

Algengara að bregðast við „at- með „atлага“ en ekki t.d. „athöfn“ en hjá þeim sem fengu annan upphafslista.

Eðli minnis

Leikmannshugmyndir

- Minni sem nákvæm skráning

Minni sem þekkingarvinnsla

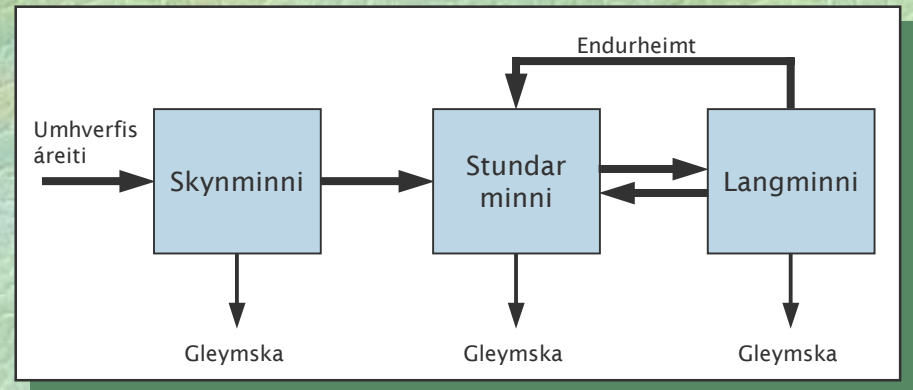
- Upplýsingar umbreytast
- Kóðun
- Geymd
- Endurheimt

Þrískipting minnis

Skynminni (*iconic memory*)

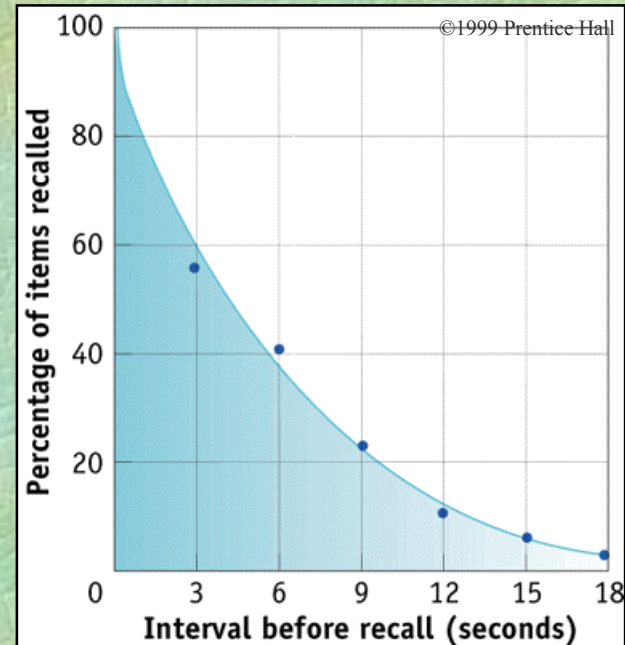
Stundarminni (*short-term memory*)

Langminni (*long-term memory*)

Stundarminni

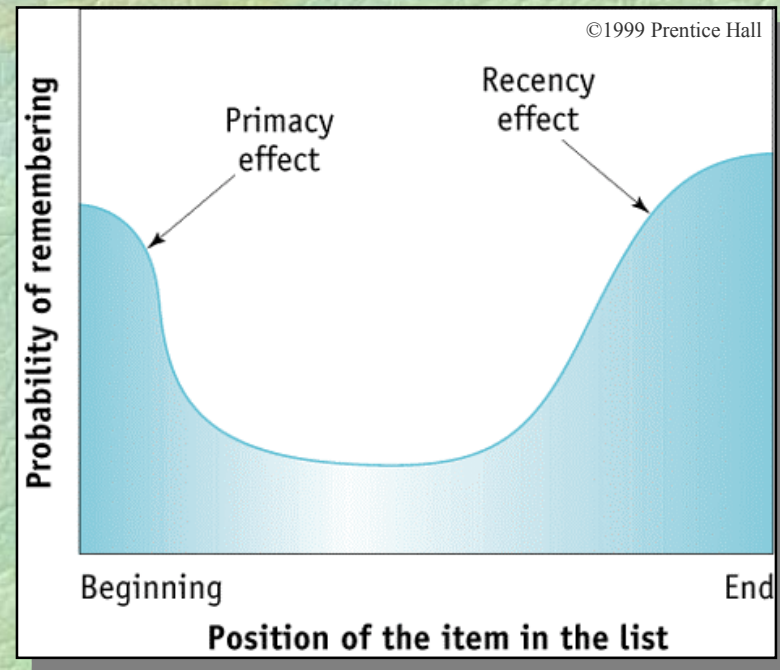
Xxxx xxxx

Ef komið er í veg fyrir æfingu, glatast upplýsingar fljótt.

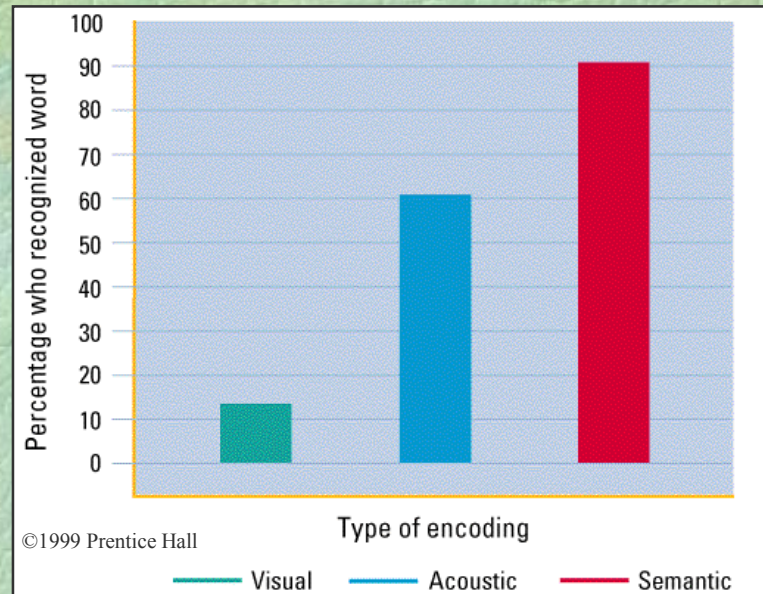
Minnisvídd og sætisáhrif

Xxxx xxxx

Færsla í langminni

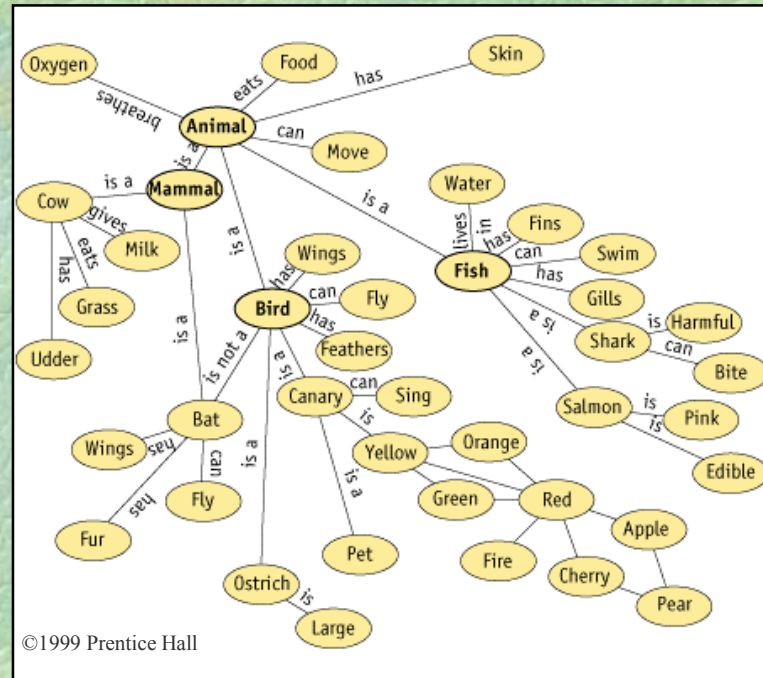
Xxxx xxxx

Þeir sem þjuggu til setningu með hverju orði mundu betur en þeir sem leituðu að rímorði eða athuguð hvort það var skrifað með hástöfum, enda felur það í sér mun dýpri úrvinnslu en hinar aðferðirnar tvær.

Langminni (long-term memory)

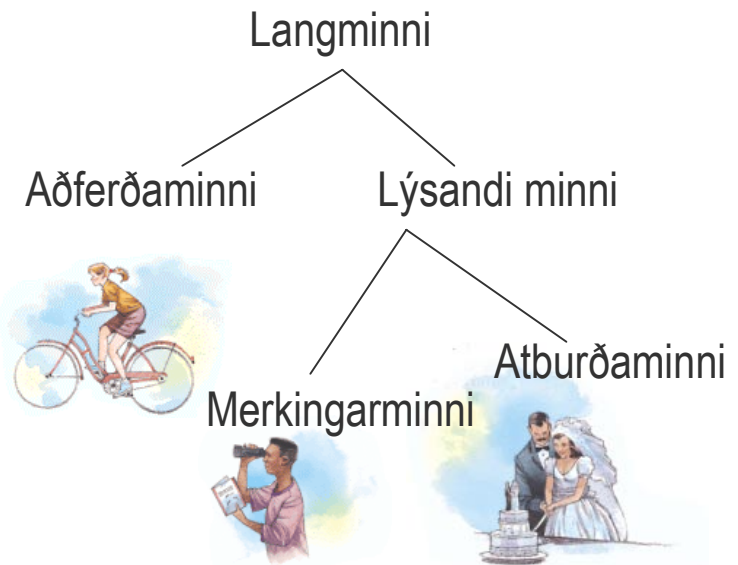
XXXX XXXX

Þekking getur varðveist í flóknu neti þar sem uppýsingar tengjast í samræmi við merkingu.

Aðferðaminni og lýsandi minni

XXXX XXXX

©1999 Prentice Hall

Endurheimt

Endurgerð XXXX

Skemu (cognitive *schema*)

Áhrif skema á kóðun og endurheimt

Áhrif skema á endurgerð

Gleymaska

- Hnignun (*decay*)
- Stöðugleiki minninga
- Truflun (*interference*)
 - Baktruflun
 - Framtruflun
 - Tilætluð gleymaska
 - Vísbendingaháð gleymaska

Afturvirk minnisglöp

	Samanburðar	Tilrauna
Nám	Listi A	Listi A
Geymsla	————	Listi B
Prófun	Listi A	Listi A

Framvirk minnisglöp

	Samanburðar	Tilrauna
	————	Listi A
Nám	Listi B	Listi B
Geymsla	————	————
Prófun	Listi B	Listi B